

Forslag

til

Lov om forlængelse af privatbaneeneretsbevillinger.

Fremsat den 28. marts 1958 af *ministeren for offentlige arbejder*.

§ 1.

Ministeren for offentlige arbejder bemyndiges til, efterhånden som eneretsbevillinger til anlæg og drift af private jernbaner udløber, at forlænge disse eneretsbevillinger for et tidsrum af indtil 20 år ad gangen.

I forbindelse med en eneretsbevillings forlængelse kan ministeren foretage sådanne ændringer i og tilføjelser til bevillingens ind-

hold, som finansudvalget giver sin tilslutning til.

§ 2.

Den Det østsjællandske jernbaneselskab i eneretsbevilling af 24. maj 1875 § 19 indrømmede statsgaranti for en årlig forrentning af 4 pct. af banens anlægskapital kan ikke forlænges for en ny koncessionsperiode.

Bemærkninger til lovforslaget.

Eneretsbevillinger (koncessioner) til anlæg og drift af private jernbaner er i overensstemmelse med de love, i henhold til hvilke udfærdigelsen er sket, som hovedregel kun gældende for et bestemt tidsrum, normalt 80 år, og koncessionsfornyelse bliver nu aktuel for en række baner i de kommende år.

Det fremgår direkte eller forudsætningsvis af de respektive jernbaneanlægslove, at det tilkommer lovgivningsmagten at træffe bestemmelse om de fremtidige koncessionsforhold, og at man på tidspunktet for banernes anlæg ønskede at forbeholde lovgivningsmagten en adgang til efter en vis tids forløb at tage stilling til spørgsmålet om banernes fortsatte beståen og i givet fald formen herfor, synes naturligt. Imidlertid har udviklingen medført, at lovgivningsmagten allerede inden jernbaneanlægslovenes udløb har måttet tage stilling til spørgsmålet om privatbanernes fortsatte beståen, idet der for at skabe økonomisk basis for en opretholdelse af disse baner har måttet gennemføres en støttelovgivning, jfr. lov nr. 187 af 12. april 1949 om dækning af vanskeligt stillede privatbaners underskud og lov nr. 54 af 16. marts 1956 om visse foranstaltninger til støtte for privatbanerne samt

om ændring i fornævnte lov af 12. april 1949, og den støtte, der i henhold til denne lovgivning ydes banerne fra staten og vedkommende kommuner, er en faktisk nødvendighed for banernes fortsatte drift. Om det er samfundsmæssigt ønskeligt og tilrådeligt at opretholde de respektive baner, har lovgivningsmagten nu en stadig og effektiv indflydelse på ved behandlingen af de årlige bevillingslove, på hvilke de beløb, der i overensstemmelse med nævnte lovgivning stilles til rådighed for privatbanerne, optages.

Under disse omstændigheder får spørgsmålet om forlængelse af privatbanernes koncessioner en mere formel karakter, og lovgivningsmagtens medvirken hertil behøver derfor efter ministeriet for offentlige arbejders opfattelse ikke nødvendigvis at ske ved gennemførelsen af særskilte på fornyelse af den enkelte jernbaneanlægslove, men kan mest hensigtsmæssigt ske ved, at der ved en generel lovbestemmelse gives ministeren for offentlige arbejder bemyndigelse til at forlænge de enkelte privatbaners eneretsbevillinger, når et behov for en koncessionsforlængelse er til stede ved udløbet af de løbende eneretsbevillinger.

Det foreliggende lovforslag tilsigter at tilveje-

bringe en sådan bemyndigelse, og man skal om lovforslagets enkelte bestemmelser bemærke følgende:

I § 1, stk. 1, indeholdes den ønskede bemyndigelse for ministeren for offentlige arbejder. Man har ment, at en koncessionsforlængelse i lighed med de oprindelige koncessioner bør gives for et bestemt åremål, og de nu foreliggende omstændigheder taget i betragtning finder man, at dette åremål bør være højst 20 år.

Til paragraffens stk. 2 bemærkes, at omend der normalt næppe vil blive foretaget ændringer i de løbende eneretsbevillingers ordlyd, kan det ikke udelukkes, at der i særlige tilfælde vil vise sig at være behov for at foretage enkelte ændringer eller

tilføjelser, og det foreslås derfor, at ministeren skal kunne foretage sådanne ændringer og tilføjelser, når finansudvalget giver sin tilslutning dertil.

§ 2 omhandler den særlige for Det østsjællandske jernbaneselskab gældende rentegaranti. Da en sådan garanti fra statens side for en bestemt årlig forrentning af den indskudte kapital ikke i dag gælder for noget andet i drift værende jernbaneselskab, og da fornyelse af en sådan garanti under de nuværende forhold, hvor jernbanedrift ikke økonomisk kan svare sig, må anses for urimelig, foreslås der optaget en udtrykkelig bestemmelse i loven om, at rentegarantien ved en koncessionsfornyelse for dette selskab ikke kan forlænges.